

TRƯỜNG THCS PHAN CÔNG HÓN

TỔ LỊCH SỬ - ĐỊA LÝ

MÔN LỊCH SỬ - ĐỊA LÝ 7

(Từ ngày 17/2/2025 đến ngày 22/2/2025)

A. LÝ THUYẾT

BÀI 15:

CÔNG CUỘC XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ ĐẤT NƯỚC THỜI LÝ (1009 - 1226)

GV hướng dẫn các em hoàn thành phần luyện tập, vận dụng.

BÀI 16:

CÔNG CUỘC XÂY DỰNG ĐẤT NƯỚC THỜI TRẦN (1226- 1400)

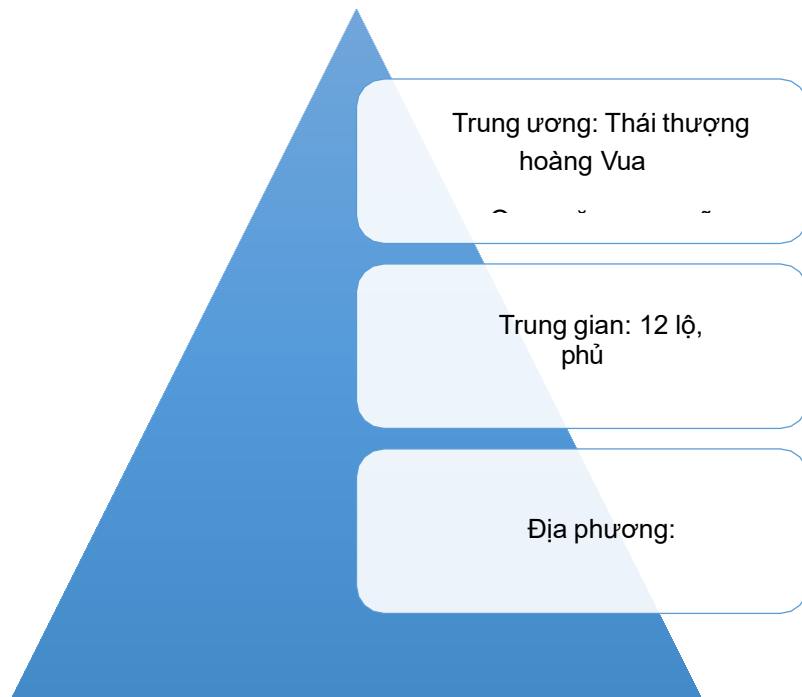
1. Sự thành lập nhà Trần:

- Cuối TK XII, Nhà Lý suy yếu, phải dựa vào thế lực họ Trần.
 - Tháng 1- 1226, Lý Chiêu Hoàng nhường ngôi cho chồng là Trần Cảnh.
- ☐ Nhà Trần được thành lập.

2. Tình hình chính trị:

a. Chế độ chính trị:

- Xây dựng chính quyền quân chủ trung ương tập quyền:

- ☐ Hệ thống chính quyền các cấp quy củ, hoàn thiện hơn.

b. Luật pháp:

- Ban hành bộ Quốc triều hình luật.
 - Cơ quan pháp luật được tăng cường và hoàn thiện.
- Pháp luật nghiêm minh.

c. Quân đội:

- Gồm: Quân triều đình, quân các lộ, phủ, quân biên ải, dân binh.
- Chính sách ngụ binh ư nông.
- Chủ trương “binh lính cốt tinh nhuệ, không cốt đông”.

□ **Chế độ phong kiến tập quyền dưới thời Trần được củng cố** □ **Nước Đại Việt thời Trần phát triển thịnh vượng.**

3. Tình hình kinh tế:

- a. Nông nghiệp** + Khai khẩn đất hoang, mở rộng diện tích canh tác.
- + Đắp đê, đào sông ngòi. Đặt chức quan lo nông nghiệp và thủy lợi.
- + Trồng các loại cây khác: khoai, đậu, chè, cây ăn quả.
- b. Thủ công nghiệp** + Nhiều làng thủ công chuyên nghiệp ra đời
- + Thăng Long là trung tâm sản xuất và buôn bán lớn nhất nước ta.
- c. Thương nghiệp** + Tiền được sử dụng phổ biến, buôn bán phát triển
- + Thuyền buôn ngoại quốc thường đến buôn bán ở cảng Vân Đồn, Hội Thống, Hội Triều,...

+ Gốm sứ trở thành mặt hàng xuất khẩu của Đại Việt.

4. Tình hình xã hội:

Xã hội thời Trần có những tầng lớp:

- Thống trị: Quý tộc, quan lại, địa chủ.
- Bị trị: Nông dân, thợ thủ công, thương nhân, nô tì.

5. Tình hình văn hoá:

a. Tư tưởng	- Thờ tổ tiên, các anh hùng dân tộc
- tôn giáo	- Phật giáo, Nho giáo, Đạo giáo được coi trọng.
	- Ra đời Thiền phái Trúc Lâm.

b. Giáo dục và khoa học – kĩ thuật	* Giáo dục: + Nhiều trường học: Trường công (năm 1253, Quốc Tử Giám được mở rộng); Trường tư mở nhiều ở làng, xã + Các kì thi được tổ chức thường xuyên, quy củ: Thi Thái học sinh chọn Tam khôi trong kì thi Đình... * Khoa học – kĩ thuật: - Sử học: Đại Việt sử ký, Việt sử lược, Việt sử cương mục - Quân sự: Binh thư yếu lược - Y học: thiên sư Tuệ Tĩnh. - Thiên văn học: Đặng Lộ, Trần Nguyên Đán.
c. Văn học nghệ thuật	- Văn học: + Văn học chữ Hán: thể hiện lòng yêu nước, tự hào dân tộc, chống ngoại xâm... + Văn học chữ Nôm: phản ánh cuộc sống bình dân. - Kiến trúc: Kiến trúc tôn giáo: tháp Phổ Minh, chùa Thái Lạc (Hưng Yên)... Các tác phẩm điêu khắc: tượng hổ trong lăng Trần Thủ Độ, chạm khắc gỗ... - Nghệ thuật diễn xướng: múa rối, chèo, tuồng phổ biến, nhiều nhạc cụ: trống com. Sáo, tiêu, đàn cầm.....

B.LUYỆN TẬP, VẬN DỤNG

1. Trắc nghiệm: Chọn đáp án đúng

Câu 1. Điểm độc đáo trong bộ máy nhà nước thời Trần là

- A. các vua lên ngôi khi còn nhỏ tuổi.
- B. các chức vụ quan trọng trong triều đều do những người đỗ đạt nắm giữ.
- C. các vua Trần thường nhường ngôi sớm, xưng là Thái thượng hoàng, hỗ trợ vua (con) trị nước.
- D. nhiều cơ quan và chức quan mới được lập ra.

Câu 2. Chủ trương “binh lính cốt tinh nhuệ, không cốt đông” có nghĩa là

- A. quan trọng là số lượng binh lính, không quan trọng chất lượng.

- B. quan trọng chất lượng binh lính, không quan trọng số lượng.
- C. cả chất lượng và số lượng binh lính đều quan trọng.
- D. không xem trọng chất lượng và số lượng.

Câu 3. “Tướng võ quan hầu đều biết chữ. Thợ thuyền, thư lại cũng hay thơ” là nhận xét của ai khi nói về tình hình văn hoá nước ta thời Trần?

- A. Trần Quốc Tuấn
- B. Chu Văn An
- C. Phạm Ngũ Lão
- D. Trần Nguyên Đán

Câu 4. Bộ luật thành văn được ban hành dưới thời Trần là

- A. Hoàng Việt luật lệ
- B. Hình thư
- C. Luật Hồng Đức
- D. Quốc triều hình luật

Câu 5. Điểm giống nhau trong chính sách tổ chức quân đội của nhà Trần và nhà Lý là

- A. thực hiện chính sách “ngụ binh ư nông”.
- B. thực hiện nền quốc phòng toàn dân.
- C. xây dựng theo chủ trương “đông đảo, tinh nhuệ”.
- D. xây dựng theo chủ trương “cốt tinh nhuệ, không cốt đông”.

2. Tìm hiểu ở địa phương em đang sống hoặc qua sách báo, internet, hãy viết một đoạn văn khoảng 100 từ giới thiệu về một di tích lịch sử liên quan đến công cuộc xây dựng đất nước và bảo vệ độc lập dân tộc của nhà Trần?

- HS dựa vào bài học, sưu tầm thêm tư liệu trên sách báo, internet để hoàn thành bài tập tại nhà, nộp lại cho GV vào tiết học sau.

C. DẶN DÒ

- Các em hoàn thành phần luyện tập, vận dụng
- Đọc trước và trả lời các câu hỏi trong SGK của bài sau

Mọi thắc mắc quý phụ huynh vui lòng liên hệ:

GVBM: NGUYỄN THỊ THẮNG

SĐT: 0962253101

